

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoPr/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	1208224838
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1208224838.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. narodeného N., zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Gabriel Almáši, spol. s r.o., Bratislava, Šumavská 3, IČO: 36856592, proti žalovanej spoločnosti SLOVNAFT MONTÁŽE A OPRAVY a.s., Bratislava, Vlčie hrdlo, IČO: 31356915, zastúpenej spoločnosťou RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o., Bratislava, Výšoká 2/B, IČO: 36863360, o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-17C/280/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2024 č. k. 9Co/13/2023-691, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (teraz Mestský súd Bratislava IV) (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 29. mája 2018 č. k. 17C/280/2008-519 rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 20.632,68 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Súd určuje, že nemožno od žalovaného ako zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby žalobcu ako zamestnanca naďalej zamestnával.

IV. Súd priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %.

V. Súd priznáva žalovanému v časti o vzájomnú žalobu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %.“.

1.1. V prejednávanej veci bolo právoplatne rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobcu, preto mu v zmysle ustanovenie § 79 a nasledovných Zákonníka práce vznikol nárok na náhradu mzdy. Náhrada mzdy prislúcha zamestnancovi od doby, kedy zamestnávateľovi oznámil, že trvá na ďalšom zamestnávaní a to až do doby keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci, alebo ak dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru. Z výnimočných dôvodov súd môže náhradu mzdy presahujúcu 12 mesiacov priberanie znížiť, prípadne ju zamestnancovi vôbec nepriznať. Strany sporu na pojednávaní konanom dňa 08. 02. 2018 odsúhlasili výšku priemernej mesačnej mzdy 1.719,39 eura netto

určenej na účely náhrady mzdy z dôvodu neplatnosti skončenia pracovného pomeru, s ktorou výškou sa súd stotožnil. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná dňa 04. 12. 2008, od uvedenej doby bol Zákonník práce č. 311/2001Z.z. novelizovaný viacerými zákonmi, a posudzoval nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru podľa doterajších predpisov, t. j. podľa právneho predpisu účinného ku dňu výpovede (ďalej len „Zákonník práce“). Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa domáha priznania náhrady mzdy za obdobie od 01. 11. 2008, napriek tomu, že podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce mu vznikol nárok na náhradu mzdy odo dňa, kedy oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Keďže žalobca bol v konaní zastúpený advokátom a súd nemôže strane sporu prisúdiť viac, než čoho sa domáha, súd priznal žalobcovi nárok na náhradu mzdy odo dňa 01. 11. 2008, kedy malo dôjsť ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou z 28. 07. 2008. Žalobca sa domáhal priznať náhradu mzdy do dňa rozhodnutia súdu o jeho nároku. Žalovaný žiadal, aby súd využil moderačné oprávnenie a priznal žalobcovi náhradu mzdy iba za obdobie 12 mesiacov. Žalobca bol v čase neplatného skončenia pracovného pomeru už dva roky v dôchodkovom veku. Po doručení výpovede sa prihlásil do Sociálnej poisťovne na poberanie starobného dôchodku a tento mu bol za uvedené dva roky vyplatený späťne jednorazovou sumou 609.390 Sk /20.238 eur/, zároveň mu bol priznaný starobný dôchodok vo výške 800 eur mesačne. Žalovaný po daní výpovede zo dňa 28. 07. 2008 vyplatil žalobcovi odstupné a odchodné v celkovej výške 7.737,10 eura a hoci sa sám žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede túto sumu žalovanému do dnešného dňa nevrátil. Od roku 2008 je žalobca doposiaľ na starobnom dôchodku, po skončení pracovného pomeru u žalovaného sa nesnažil opätovne sa zapojiť do pracovného pomeru, pretože bol v dôchodkovom veku a na dôchodku je doposiaľ. Súd prvej inštancie konštatoval, že výkon práva uplatniť si náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru spôsobom, ktorý priamo vyplýva zo zákona, pri rešpektovaní zákonom predpokladaného postupu, nemôže v žiadnom prípade byť zneužitím práva. Avšak na druhej strane, kedy nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť mesiacov, nastupuje už len jej sociálna funkcia, je potrebné uzavrieť, že žalobca bol v ďalšom období sociálne zabezpečený práve starobným dôchodkom ako aj odstupným a odchodným, ktoré mu boli vyplatené zamestnávateľom, ktorú sumu mu žalobca doposiaľ nevrátil, a ktorú sumu od neho žalovaný ani nevymáha. Priznaná suma náhrady mzdy za 12 mesiacov vo výške 20.632,68 eura (1.719,39 eura x 12) predstavuje podľa názoru súdu dostatočnú satisfakciu a sociálnu ochranu pre žalobcu a zároveň je i dostatočnou sankciou pre žalovaného za jeho nezákonný postup, ktorý zvolil pri skončení pracovného pomeru. Ďalšia priznaná náhrada by tak už sociálnu funkciu neplnila, preto súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V súvislosti so vzájomnou žalobou žalovaného, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby naďalej žalobcu zamestnával súd prvej inštancie uzavrel, že bez potreby zaoberať sa prípadnými ďalšími dôvodmi prihliadol na fakt, že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení výpovede nastúpil do starobného dôchodku, prácu si nehľadal a doposiaľ je jeho jediným zdrojom príjmu starobný dôchodok, pričom medzičasom dosiahol vek 73 rokov v dôsledku čoho považuje súd za spravodlivé určiť, že nemožno od žalovaného žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával. Žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že jeho pracovný pomer u žalovaného trvá preto zamietol a vyhovel vzájomnej žalobe žalovaného.

1.2. O trovách konania žalobcu rozhodol súd podľa § 251 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %. Žalobca bol úspešný v merite veci o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. V časti o náhrade mzdy bolo na úvahe súdu, či využije moderačné oprávnenie, teda rozhodnutie v tejto časti záviselo od úvahy súdu. V dôvodovej práve k ustanoveniu § 255 CSP sa uvádza, že v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedná aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, i keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Podľa § 251 CSP v spojení s § 255 CSP súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % v časti o vzájomnej žalobe, keďže bol plne úspešný.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu voči výrokoch II., III. a V. rozsudkom z 24. januára 2019 č. k. 9Co/207/2018-572 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil; a žalovanému proti žalobcovi priznal

nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Najvyšší súd SR ako súd dovolací na základe dovolania žalobcu uznesením z 28. novembra 2022 č. k. 2Cdo/343/2020-656 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2019 sp. zn. 9Co/207/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolať, ktorá si vyžadovala špecifické odpovede, a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.

4. Odvolací súd vo svojom nasledujúcom rozsudku z 25. januára 2024 č. k. 9Co/13/2023-691 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach (výrok II., III. V.); a určil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho, dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4.1. Odvolací súd zastáva názor, že sú prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a aj napriek tomu, že spomínaný nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 331/2019 bol vyhlásený po dátume napadnutého rozsudku aj odvolacieho rozsudku č. k. 9Co/207/2018-572 vyvodil správny právny záver pri posúdení možnosti náhrady mzdy v dôsledku neplatne skončeného pracovného pomeru primerane znížiť. Súd prvej inštancie správne aplikoval nielen princíp dobrých mravov, ako to prikazuje čl. 2 Zákonníka práce, ale správne aplikoval satisfakčnú aj sociálnu funkciu náhrady mzdy, keď zdôraznil, že nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť mesiacov, nastupuje už len sociálna funkcia náhrady mzdy, je potrebné uzavrieť, že žalobca bol v ďalšom období sociálne zabezpečený práve starobným dôchodkom ako aj odstupným a odchodným, ktoré mu boli vyplatené zamestnávateľom. S uvedenými závermi sa odvolací súd v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje, keď aj vzhľadom na judikatúru (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/2/2020) pri náhrade mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za čas presahujúci 12 mesiacov však nastupuje jej sociálna funkcia, ktorá sa odvíja od celkovej sociálnej situácie zamestnanca, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer. Sociálna povaha náhrady mzdy za ďalšie obdobie neznamena a nemožno ju zamieňať s povinnosťou zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi rovnaké plnenie, ako keby prácu vykonával. Za predpokladu, že zamestnávateľ navrhne, aby súd jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížil alebo náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznal, súd pri posudzovaní sociálnej situácie zamestnanca vezme do úvahy všetky okolnosti majúce vplyv na zaistenie zabezpečenia životných potrieb zamestnanca. Aj napriek záverom vyloveným v náleze ÚS SR sp. zn. I. ÚS 331/2019 skutočnosť, že zamestnanec, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer, poberá starobný dôchodok, je okolnosťou, na ktorú v rámci úvahy súdu treba vziať zreteľ a zohľadniť ju pri posúdení sociálnej situácie zamestnanca, pretože ide o plnenie, ktoré sa dostalo do sféry zamestnanca, a ktoré je spôsobilé na to, aby si z neho zamestnanec mohol zaistiť zabezpečenie svojich základných životných potrieb alebo ich časť (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2018). Odvolací súd vzhľadom na uvedené v súlade so súdom prvej inštancie zastáva názor, že priznaná suma náhrady mzdy za 12 mesiacov vo výške 20.632,68 eura (1.719,39 eura x 12) predstavuje dostatočnú satisfakciu a sociálnu ochranu pre žalobcu a zároveň je i dostatočnou sankciou pre žalovaného za jeho nezákonný postup, ktorý zvolil pri skončení pracovného pomeru, keď ďalšia priznaná náhrada by tak už sociálnu funkciu neplnila a nepriznanie náhrady mzdy preto neodporuje ani zásadám spravodlivosti a primeranosti. V prejednávanej veci listom z 28. 07. 2008 skončil žalovaný pracovný pomer so žalobcom výpoveďou z organizačných dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu, že na základe rozhodnutia manažéra povereného riadením (MAC) bolo vydané nariadenie riaditeľa spoločnosti číslo 6/2008 o zmene organizačnej štruktúry zamestnávateľa s účinnosťou od 1. 8. 2008. Neplatnosť výpovede bola vyslovená súdom z dôvodu, že táto výpoveď nebola riadne prerokovaná s odborovou organizáciou, a to rozsudkom č. k. 9Co/661/2014-396, 9Co/662/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28. 5. 2015. Z obsahu spisu nevyplyva, že po tomto rozhodnutí žalovaný vyzýval žalobcu na nastúpenie do práce, keď ale je potrebné zohľadniť, že žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu z dôvodu, že z organizačných zmien došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalobcu. Rovnako nebolo preukázané žalobcom ani jeho tvrdenie, že sa pridelenia práce domáhal. Bol to naopak žalovaný, ktorý sa snažil o spôsob skončenia pracovného pomeru rozhodnutím

súdu, keď podaním doručeným súd prvej inštancie elektronicky 11. mája 2018 vzájomným návrhom žiadal, aby súd v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce rozhodol o tom, že nemožno od neho spravodlivo žiadať, aby žalobcu ďalej zamestnával. Odvolací dospel k záveru, že výkon práva žalobcu požadovať náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce je v rozpore s dobrými mravmi, keď je potrebné prihliadnuť na všetky skutkové okolnosti v prejednávanej veci. Konkrétne nato, že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení neplatnej výpovede nastúpil do starobného dôchodku a požiadal o starobný dôchodok. Po skončení pracovného pomeru žalobca prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku, na ktorom zotrval doposiaľ, a preto sa nikde nezamestnal. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca síce formálne deklaroval svoj záujem byť naďalej zamestnávaný u žalovaného, avšak skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy neprejavil, keďže zotrval na dôchodku, nedomáhal sa pridelenia práce. O tomto svedčí aj skutočnosť, že žalobca prijal odstupné a odchodné vyplatené vo výške 233.088 Sk (7.737,10 eura), ktorá skutočnosť nie je dôvodom na krátenie priznanej náhrady mzdy, ale preukazuje rovnako správanie sa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, keď tento neprejavil snahu odchodné a odstupné vrátiť. Ďalej je potrebné prihliadnuť, že po právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti výpovede sa žalobca nikdy u zamestnávateľa nedomáhal pridelenia práce. Jeho zdrojom príjmu bol hneď po uplynutí výpovednej lehoty starobný dôchodok vo výške 767,30 eura v účasti ešte vyšší vzhľadom na obvyklú valorizáciu, spätne za obdobie od 9. 6. 2006 do 13. 11. 2008 vo výške vyplatený jednorázovou sumou 609.390 Sk /20.238 eur/. Odvolací súd nespochybňuje, že náhrada mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru preto patrí aj zamestnancovi, ktorý je starobným dôchodcom, pretože skutočnosť, že mu bol priznaný starobný dôchodok neznamena, že nie je schopný a ochotný vykonávať prácu, na ktorú sa podľa pracovnej zmluvy zaviazal. Vzhľadom na vyplatenie odchodného a odstupného, priznanie starobného dôchodku aj spätne, a to za obdobie kedy žalobca poberať aj mzdu sa žalobca nedostal do nepriaznivej životnej situácie, ani sa mu jeho sociálna situácia nezhoršila. Všetky vyššie uvedené skutočnosti sú v rozpore s dobrými mravmi a odôvodňujú nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov. Skutočnosť, že žalobcovi bolo vyplatené odstupné a odchodné nie je dôvodom na krátenie mzdy z dôvodu, že v prípade určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru patrí náhrada mzdy za 12 mesiacov vždy. Krátenie mzdy by prichádzalo do úvahy len v prípade ak by súdy rozhodli o znížení náhrady mzdy nad 12 mesiacov, čo ale nie je prípad, keďže v prejednávanej veci bolo rozhodnuté, že náhrady mzdy nad 12 mesiacov sa vôbec nepriznáva. Rovnako nebolo možné priznané odstupné a odchodné započítať už na priznanú náhradu mzdy za 12 mesiacov, že Zákonník práce sám neupravuje zánik práv a povinností započítaním (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/103/2008). Spôsoby uspokojenia nárokov z pracovnoprávných vzťahov sú vymenované v ust. § 33 Zákonníka práce. Nárok zaniká v prvom rade jeho uspokojením (splnením), je ho možné uspokojiť aj zložením do úradnej úschovy. Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov môžu navyše zaniknúť uplynutím doby, na ktorú boli obmedzené, dohodou o sporných nárokoch, smrťou zamestnanca, prípadne neuplatnením práva v stanovenej dobe. Výpočet spôsobov zániku práv a povinností je v Zákonníku práce uvedených taxatívne (doslovne). To znamená, že iným, v Zákonníku práce neuvedeným spôsobom práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov nezanikajú. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach (výrok II., III.) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil vrátane výroku o náhrade trov konania a výroku o náhrade trov konania v časti vzájomnej žaloby (výrok V.), o ktorých súd prvej inštancie správne rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 CSP vzhľadom na úspech žalovaného v časti vzájomnej žaloby.

4.2. Neobstojí v tomto smere námietka žalobcu, že žalovanému žiadne trovy konania v súvislosti zo vzájomnou žalobou nevznikli, keďže vzájomnú žalobu podával len ústne a nespisoval žiadne písomné podanie. Odvolací súd poukazuje nato, že v danom prípade bolo v zmysle § 262 ods. 1 CSP rozhodnuté len o nároku na náhradu trov konania v časti vzájomnej žaloby. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Až v tomto štádiu konania bude súdny úradník skúmať, či trovy konania v súvislosti s podaním vzájomnej žaloby, účasťou právneho zástupcu na pojednávaní a podobne vznikli, či boli účelné, lebo súdny úradník môže v rámci náhrady priznať len tie výdavky, ktoré sa v zmysle § 251 CSP považujú za trovy konania, teda

musí ísť o stranou preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. O náhrade trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko odvolací súd odvolaniu žalobcu nevyhovel a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, mal žalovaný v odvolacom konaní plný úspech a vznikol mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), pričom jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.1. Podľa dovolateľa odvolací súd v rozpore s § 455 CSP nerešpektoval záväzný právny názor dovolacieho súdu vyjadrený v zrušujúcom uznesení a ani uloženú povinnosť svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Odvolací súd nerešpektoval ani právny názor Ústavného súdu SR zhmotnený v náleze z 19. 11. 2019 sp. zn. I. ÚS 331/2019. Odvolací súd sa síce stotožnil s právnym názorom vyjadreným v uznesení NS SR sp. zn. 6Cdo/157/2010, lenže na druhej strane neuvádza, akým spôsobom zohľadnil poberanie dôchodku vo vzťahu k nepriznaniu náhrady mzdy a ako vykladá porušenie dobrých mravov v danej veci. Odvolací súd sa relevantným spôsobom nezaoberal otázkou, prečo dosiahnutie dôchodkového veku alebo iné okolnosti v predmetnom spore sú podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ak prihliadol na dôchodok a odstupné, tak nekrátil, ale zamietol presahujúcu časť náhrady mzdy. Bolo úlohou odvolacieho súdu, aby sa riadne vysporiadal s návrhom žalobcu o priznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce za čas presahujúci 12 mesiacov s tým, že vzhľadom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 331/2019 je pri rozhodovaní povinný prihliadnuť na skutočnosť, že poberanie starobného dôchodku zamestnancom nepredstavuje takú okolnosť, ktorá by tohto zamestnanca na účely rozhodnutia súdu podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce nedôvodne zvýhodňovala oproti ostatným zamestnancom alebo oproti zamestnávateľovi. Názor prezentovaný odvolacím súdom o sociálnej funkcii náhrady mzdy, resp. že nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť mesiacov, nastupuje už len sociálna funkcia náhrady mzdy, je v rozpore nielen s rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Cdo/2/2020, ale aj v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 331/2019. Tohto rozporu sa odvolací súd dopustil napriek tomu, že sám poukazoval na spomenutý nález ÚS SR v úvode ods. 12. odôvodnenia. Rovnako nie je zrejmé, z akého dôvodu by mal súd pri návrhu zamestnávateľa na zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy vziať do úvahy všetky okolnosti majúce vplyv na zaistenie zabezpečenia svojich základných životných potrieb zamestnanca alebo ich časti. Odvolací súd ďalej výslovne poukazuje aj na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2018, hoci toto rozhodnutie bolo zrušené ÚS SR. Odvolací súd žiadnym spôsobom neprezentuje svoj myšlienkový postup, ktorý ho doviedol k záveru, že je potrebné zohľadniť, že žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu z dôvodu, že z organizačných zmien došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalobcu. Nie je zrejmé, prečo sa odvolací súd jednostranne a bez ďalšieho stotožnil s tvrdením žalobcu o nemožnosti ďalšieho zamestnávania. Ani súd prvej inštanacie neskúmal možnosť či nemožnosť ďalšieho zamestnávania žalobcu u žalovaného na pozícii zodpovedajúcej jeho skúsenostiam a kvalifikácii, vyjadroval sa len k splneniu si ponukovej povinnosti v zmysle § 63 Zákonníka práce. Nie je tak známe, ako teda dospel odvolací súd k záveru o nemožnosti ďalšieho zamestnávania. Odvolací súd neuvádza z čoho odvodzuje záver o „prirodzenom vývoji v živote človeka“ a kde je hranica odkedy sa už človek do práce nezapája a z čoho ju vyvodzuje. Žalobca vôbec nerozumie konštatovaniu súdu, že nebolo preukázané jeho tvrdenie, že sa prideľovania práce domáhal. Ak by sa prideľovania práce žalobca nedomáhal, nemohol by predsa požadovať od žalovaného náhradu mzdu. Ďalej sa odvolací súd vyjadruje napríklad k tomu, aké okolnosti považuje za významné z hľadiska dobrých mravov. Ide však len o konštatovania bez toho, aby súd oprel svoje názory o akýkoľvek podklad. V posudzovanej právnej veci, podľa názoru dovolateľa, nemožno v konaní žalobcu identifikovať žiadne porušenie dobrých mravov. Odvolací súd žiadnym spôsobom neuvádza, prečo svoj právny názor čerpal zo zrušeného protiústavného rozhodnutia NS SR, hoci ním zvolený postup vykazuje znaky svojvôle a porušenia princípu právnej istoty a zakladá tak porušenie práva na spravodlivý proces. Nie je zrejmé, ako dospel odvolací súd k záveru, že sa žalobca nedostal do nepriaznivej životnej situácie, ani sa mu jeho sociálna situácia nezhoršila, vzhľadom na vyplatenie odchodného a odstupného a priznanie starobného dôchodku. Nie je preskúmateľný záver odvolacieho

súdu, že žalobca neprejavil skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu, keďže obsah spisu nenasvedčuje tomu, že žalobca mal možnosť v práci pokračovať. Odvolací súd neuvádza, akým spôsobom zohľadnil poberanie dôchodku vo vzťahu k nepriznaniu náhrady mzdy a ako interpretuje kritérium dobrých mravov v tejto súvislosti, najmä prečo dosiahnutie dôchodkového veku je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi.

5.2. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uvádza, že právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu je nasledovná právna otázka: „je dôvodom zníženia alebo nepriznania náhrady mzdy za obdobie prevyšujúce 12 mesiacov skutočnosť, že zamestnanec, ktorému bola daná neplatná výpoveď z pracovného pomeru, dosiahol v tomto období dôchodkový vek, bol mu vyplácaný starobný dôchodok a nedosahoval príjem z pracovnej činnosti?“. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/157/2010, 6Cdo/100/2016 a 3Cdo/2/2020, ale aj zrušovacie uznesenie NS SR v predmetnej veci sp. zn. 2Cdo/343/2020, ktoré zakotvili interpretačné pravidlá pri posudzovaní nároku zamestnanca na náhradu mzdy zo strany súdu. Názor prezentovaný odvolacím súdom o sociálnej funkcii náhrady mzdy, resp. že nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť mesiacov, nastupuje už len sociálna funkcia náhrady mzdy, je tak v rozpore nielen s rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Cdo/2/2020, ale aj v rozpore s nálezom Ústavného súdu SR I. ÚS 331/2019. Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/157/2010 nenasvedčuje úvahám odvolacieho súdu o výlučne sociálnej funkcii náhrady mzdy po uplynutí 12 mesiacov.

5.3. Dovolateľ navrhuje, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie alebo alternatívne, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie v celom rozsahu, t. j. uloží žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi, z titulu náhrady mzdy v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru so žalobcom výpoveďou z 29. 07. 2008, sumu vo výške 176.986,18 eura, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov dovolacieho a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán,

právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

12. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlاد medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

13. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia,

pričom najmä poukazoval na námietky:

a/ akým spôsobom zohľadnil poberanie dôchodku vo vzťahu k nepriznaniu náhrady mzdy a ako vykladá porušenie dobrých mravov v danej veci;

b/ odvolací súd sa nezaoberal otázkou, prečo dosiahnutie dôchodkového veku alebo iné okolnosti v predmetnom spore sú podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi;

c/ aby sa riadne vysporiadal s návrhom žalobcu o priznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce za čas presahujúci 12 mesiacov s tým, že vzhľadom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 331/2019 je pri rozhodovaní povinný prihliadnuť na skutočnosť, že poberanie starobného dôchodku zamestnancom nepredstavuje takú okolnosť, ktorá by tohto zamestnanca na účely rozhodnutia súdu podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce nedôvodne zvýhodňovala oproti ostatným zamestnancom alebo oproti zamestnávateľovi;

d/ že bolo potrebné zohľadniť, že žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu z dôvodu, že z organizačných zmien došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalobcu;

e/ aké okolnosti považuje odvolací súd za významné z hľadiska dobrých mravov. Ide však len o konštatovania bez toho, aby súd oprel svoje názory o akýkoľvek podklad;

f/ odvolací súd neuvádza, prečo svoj právny názor čerpal so zrušeného protiústavného rozhodnutia NS SR;

g/ nesprávny záver odvolacieho súdu, že žalobca neprejavil skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu.

15. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali, ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili, a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

15.1. Dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa riadne vysporiadal s námietkami a/ a b/ ohľadom porušenia dobrých mravov, a to v bode 14.3., kde uviedol, že „... výkon práva žalobcu požadovať náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce je v rozpore s dobrými mravmi, keď je potrebné prihliadnuť na všetky skutkové okolnosti v prejednávanej veci. Konkrétne nato, že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení neplatnej výpovede nastúpil do starobného dôchodku a požiadal o starobný dôchodok. Po skončení pracovného pomeru žalobca prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku, na ktorom zotrval doposiaľ, a preto sa nikde nezamestnal. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca síce formálne deklaroval svoj záujem byť naďalej zamestnávaný u žalovaného, avšak skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy neprejavil, keďže zotrval na dôchodku, nedomáhal sa prideľovania práce. O tomto svedčí aj skutočnosť, že žalobca prijal odstupné a odchodné vyplatené vo výške 233.088 Sk (7.737,10 eura), ktorá skutočnosť nie je dôvodom na krátenie priznanej náhrady mzdy (pozri odsek 14.4.) ale preukazuje rovnako správanie sa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, keď tento neprejavil snahu odchodné a odstupné vrátiť. Ďalej je potrebné prihliadnuť, že po právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti výpovede sa žalobca nikdy u zamestnávateľa nedomáhal prideľovania práce... Vzhľadom na vyplatenie odchodného a odstupného, priznanie starobného dôchodku aj spätne, a to za obdobie kedy žalobca poberal aj mzdu sa žalobca nedostal do nepriaznivej životnej situácie, ani sa mu jeho sociálna situácia nezhoršila. Všetky vyššie uvedené skutočnosti sú v rozpore s dobrými mravmi a odôvodňujú nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov.“.

15.1.1. Taktiež sa k danému vyjadril v bode 15.1., a to, že „V danej veci súd prvej inštancie zdôraznil, že na žiadosť zamestnávateľa možno náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť či

nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru zaručeného § 79 ods. 1 Zákonníka práce by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Takéto predpoklady v konaní na strane žalobcu zistené boli (pozri odsek 14. až 14.3.) a navyše je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že výpoveď bola daná žalobcovi z organizačných dôvodov, žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu keďže jeho pracovné miesto bolo zrušené a žalobcovi bola ponúknutá iná vhodná voľná pracovná pozícia, ktorú odmietol. Tiež na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal žalobca 73 rokov, v súčasnosti 79 rokov a je prirodzeným vývojom v živote človeka, že sa v takomto veku už do práce nezapája. Vzhľadom na uvedené sú námietky žalobcu nedôvodné a súd prvej inštancie správne návrh zo strany žalovaného v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce ako zamestnávateľa akceptoval, v dôsledku čoho považuje odvolací súd za správne, keď súd určil, že nemožno od žalovaného spravodlivo žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával.“

15.2. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal aj námietkou d/ v bode 14., kde „Z obsahu spisu nevyplýva, že po tomto rozhodnutí žalovaný vyzýval žalobcu na nastúpenie do práce, keď ale je potrebné zohľadniť, že žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu, z dôvodu, že z organizačných zmien došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalobcu. Rovnako nebolo preukázané žalobcom ani jeho tvrdenie, že sa pridelenia práce domáhal. Bol to naopak žalovaný, ktorý sa snažil o spôsob skončenia pracovného pomeru rozhodnutím súdu, keď podaním doručeným súd prvej inštancie elektronicky 11. mája 2018 vzájomným návrhom, žiadal aby súd v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce rozhodol o tom, že nemožno od neho spravodlivo žiadať, aby žalobcu ďalej zamestnával.“, a taktiež v bode 15.1., nakoľko podľa odvolacieho súdu „... je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že výpoveď bola daná žalobcovi z organizačných dôvodov, žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu, keďže jeho pracovné miesto bolo zrušené a žalobcovi bola ponúknutá iná vhodná voľná pracovná pozícia, ktorú odmietol. Tiež na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal žalobca 73 rokov, v súčasnosti 79 rokov a je prirodzeným vývojom v živote človeka, že sa v takomto veku už do práce nezapája. Vzhľadom na uvedené sú námietky žalobcu nedôvodné a súd prvej inštancie správne návrh zo strany žalovaného v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce ako zamestnávateľa akceptoval, v dôsledku čoho považuje odvolací súd za správne, keď súd určil, že nemožno od žalovaného spravodlivo žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával.“.

15.3. K námietke e/ sa odvolací súd vyjadril dostatočne v bodoch 14.1. a 14.2., kde „Podľa čl. 2 poslednej vety Zákonníka práce výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov. Dôvodová správa k Zákonníku práce uvádza, že „dobré mravy Zákonník práce, ale ani ostatné kódexy nedefinujú, pretože tieto podliehajú spoločenskému vývoju a tiež preto, že je ťažko možné vo všetkých jednotlivostiach ich vystihnúť. Vo všeobecnosti platí, že ide o pravidlá morálneho charakteru, všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie práv“. Odvolací súd má zato, že dobré mravy by pri uplatňovaní moderačného práva by mali odrážať aj dôvod neplatnosti skončenia pracovného pomeru, v okolnostiach prípadu by sa malo prihliadať na záujem zamestnanca na ďalšom zamestnávaní, príjem zamestnanca počas trvania sporu, sociálnu situáciu zamestnanca, ohrozenie tretích osôb a podobne. Výšku nároku na náhradu mzdy môže zamestnávateľ minimalizovať dvoma spôsobmi, a to buď čím skôr, ako sa dozvie o tom, že pracovný pomer bol skončený neplatne, umožní zamestnancovi pracovať, alebo môže v konaní o nároku na náhradu mzdy požadovať primerané zníženie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, alebo môže požadovať, aby súd náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznal.“.

15.4. Čo sa týka námietky g/, odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným spôsobom v bode 14. dôvodil, že „Neplatnosť výpovede bola vyslovená súdom z dôvodu, že táto výpoveď nebola riadne prerokovaná s odborovou organizáciou, a to rozsudkom č. k. 9Co/661/2014-396, 9Co/662/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28. 5. 2015. Z obsahu spisu nevyplýva, že po tomto rozhodnutí žalovaný vyzýval žalobcu na nastúpenie do práce, keď ale je potrebné zohľadniť, že žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu, z dôvodu, že z organizačných zmien došlo k zrušeniu pracovnej pozície žalobcu. Rovnako nebolo preukázané žalobcom ani jeho tvrdenie, že sa pridelenia práce domáhal. Bol to naopak žalovaný, ktorý sa snažil o spôsob skončenia pracovného

pomeru rozhodnutím súdu, keď podaním doručeným súd prvej inštancie elektronicky 11. mája 2018 vzájomným návrhom žiadal, aby súd v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce rozhodol o tom, že nemožno od neho spravodlivo žiadať, aby žalobcu ďalej zamestnával.“. Taktiež v bode 14.3. uviedol, „... že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení neplatnej výpovede nastúpil do starobného dôchodku a požiadal o starobný dôchodok. Po skončení pracovného pomeru žalobca prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku, na ktorom zotrval doposiaľ, a preto sa nikde nezamestnal. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca síce formálne deklaroval svoj záujem byť naďalej zamestnávaný u žalovaného, avšak skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy neprejavil, keďže zotrval na dôchodku, nedomáhal sa pridelovania práce...“.

16. V reakcii na dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobca preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

16.1. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namieta existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16.2. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

16.3. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

17. Dovolací súd k námietkam c/ a f/ uvádza, že pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17.1. Je pravdou, že odvolací súd vo svojom odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/125/2018, ktoré bolo zrušené nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 331/2019, dovolací súd ale poukazuje na to, že rozhodnutie nezaložil a nedôvodil len na základe názoru uvedeného v zrušenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Odvolací súd v napadnutom rozsudku po vyhodnotení skutkového stavu dospel k záveru, že skutočnosti daného konania sú v rozpore s dobrými mravmi, (a to napr., že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku; žalobca prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku; nedomáhal sa pridelovania práce; žalobca prijal odstupné a odchodné; v čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal žalobca 73 rokov, v súčasnosti 79 rokov a je prirodzeným vývojom v živote človeka, že sa v takomto veku už do práce nezapája) a odôvodňujú tak nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov.

17.2. Ako bolo už vyššie uvedené, ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho, resp. prvoinštančného súdu neznamena automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP, pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnou úpravou, a to, že tento nesprávny

procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o prejav materiálneho nazerania na ochranu procesných práv. Dovolací súd v tých okolnostiach nezistil prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

18. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. V zmysle § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, pričom právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

22. Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a to či „je dôvodom zníženia alebo nepriznania náhrady mzdy za obdobie prevyšujúce 12 mesiacov skutočnosť, že zamestnanec, ktorému bola daná neplatná výpoveď z pracovného pomeru, dosiahol v tomto období dôchodkový vek, bol mu vyplácaný starobný dôchodok a nedosahoval príjem z pracovnej činnosti?“. Dovolateľ pritom poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu 6Cdo/157/2010, 6Cdo/100/2016, 3Cdo/2/2020 a 2Cdo/343/2020.

23. V zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

24. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej

otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (k tomu pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017; podobne tiež napr. 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017).

24.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018). Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

24.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa. V rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je tiež ustálený názor, v zmysle ktorého sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, čo sa považuje za ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu. Do tohto pojmu patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

26. Zhrnúc vyššie uvedené, z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ vždy musí ísť o otázku právnou, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné (k tomu pozri R 1/2018).

27. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že najvyšší súd môže pri posúdení prípustnosti dovolania zohľadňovať aj tie svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (k tomu pozri I. ÚS 51/2020).

28. V rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/157/2010 a sp. zn. 6Cdo/100/2016 sa zhodne uvádza, že „Hodnotová zmena v právnom poriadku mala za následok zmenu významu normatívneho textu (právneho pravidla) obsiahnutého v ustanovení § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré treba vykladať tak, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu

mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Takýto výklad je podľa názoru dovolacieho súdu ústavne súladný nielen z dôvodu, že chráni hodnotu slobody (ako už bolo uvedené vyššie), ale aj z dôvodu, že rešpektuje zároveň najvšeobecnejšiu hodnotu právneho štátu a to hodnotu spravodlivosti. Tejto hodnote zodpovedá poskytnutie ochrany proti bezpráviu a naplnenie všeobecných právnych zásad, podľa ktorých každý je povinný znášať dôsledky svojho protiprávneho konania a nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti.“.

29. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/2/2020 konštatoval, že „... otázka určenia primeranej náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za čas presahujúci 12 mesiacov je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Skutočnosť, že zamestnanec, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer, poberá starobný dôchodok, nemôže bez ďalšieho znamenať, že táto náhrada mzdy mu buď vôbec nepatrí alebo patrí, avšak v zníženej miere, ale táto skutočnosť je okolnosťou, na ktorú v rámci úvahy súdu treba vziať zreteľ a zohľadniť ju pri posúdení sociálnej situácie zamestnanca, pretože ide o plnenie, ktoré sa dostalo do sféry zamestnanca, a ktoré je spôsobilé na to, aby si z neho zamestnanec mohol zaistiť zabezpečenie svojich základných životných potrieb alebo ich časť.“.

30. V rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/343/2020 dospel najvyšší súd len k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľa. Najvyšší súd poukázal na to, aby sa odvolací súd riadne vysporiadal s návrhom žalobcu o priznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce za čas presahujúci 12 mesiacov s tým, že vzhľadom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 331/2019 je pri rozhodovaní povinný prihliadnuť na skutočnosť, že poberanie starobného dôchodku zamestnancom nepredstavuje takú okolnosť, ktorá by tohto zamestnanca na účely rozhodnutia súdu podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce nedôvodne zvýhodňovala oproti ostatným zamestnancom alebo oproti zamestnávateľovi.

31. Ústavný súd SR vo svojom náleze z 19. novembra 2019 sp. zn. I. ÚS 331/2019 uviedol, že za predpokladu, že zamestnávateľ v rámci konania, v ktorom zamestnanec uplatňuje nárok na náhradu mzdy v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru, uplatní nárok na zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, je hranica voľnej úvahy súdu pri rozhodovaní o takomto nároku limitovaná rozhodnutím súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru na základe výpovede, okamžitého skončenia pracovného pomeru alebo skončenia pracovného pomeru v skúšobnej dobe. Pri takomto rozhodovaní preto treba vychádzať z konkrétného dôvodu toho-ktorého spôsobu skončenia pracovného pomeru stanoveného v § 59 ods. 1 písm. b) až d) Zákonníka práce a so zreteľom na tento konkrétny dôvod zistiť, prečo zamestnávateľ neumožnil zamestnancovi pokračovať v práci po tom, ako mu zamestnanec oznámil, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, resp. zistiť, či na strane zamestnávateľa nastali také skutočnosti, ktoré mu objektívne znemožnili, aby zamestnancovi umožnil pokračovať v práci, a zároveň mu objektívne znemožnili uspokojiť mzdové nároky zamestnanca. Skutočnosť, že zamestnanec je starobným dôchodcom a popri mzde poberá starobný dôchodok, nemožno považovať za takú, ktorá zamestnávateľovi objektívne znemožňuje, aby zamestnancovi umožnil pokračovať v práci a vyplácal mu dohodnutú mzdu, resp. za takú, ktorá zamestnanca pre účely rozhodnutia súdu podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce nedôvodne zvýhodňuje oproti ostatným zamestnancom toho istého zamestnávateľa, resp. oproti zamestnávateľovi, keďže starobný dôchodok je dôchodková dávka, ktorá sa za podmienok ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poskytuje zo starobného poistenia.

32. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa pridržiaval právneho názoru, ktorý je obsiahnutý v rozhodnutiach 6Cdo/157/2010, 6Cdo/100/2016 a 3Cdo/2/2020, nakoľko postupoval v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce tak, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva

na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce; nakoľko v danom konaní aplikoval princíp dobrých mravov, ako to prikazuje čl. 2 Zákonníka práce. Odvolací súd po vyhodnotení skutkových okolností daného prípadu dospel k záveru, že výkon práva žalobcu požadovať náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce je v rozpore s dobrými mravmi, keď je potrebné prihliadnuť na všetky skutkové okolnosti v prejednávanej veci.

32.1. Vo veci odvolací súd zhodne s rozhodnutím sp. zn. 3Cdo/2/2020 teda vyhodnotil, že zamestnanec, s ktorým bol neplatne skončený pracovný pomer, poberá starobný dôchodok, nemôže bez ďalšieho znamenať, že táto náhrada mzdy mu buď vôbec nepatrí alebo patrí, keďže do úvahy bral ďalšie okolnosti prípadu, ktoré vyhodnotil v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce.

32.2. Odvolací súd sa teda oprel aj o ďalšie skutočnosti daného prípadu, ktoré vyhodnotil ako celok v rozpore s dobrými mravmi, a to, že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku; po skončení pracovného pomeru žalobca prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku, na ktorom zotrval doposiaľ, a preto sa nikde nezamestnal; skutočnú vôľu a ochotu vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy neprejavil, keďže zotrval na dôchodku; žalobca sa nedomáhal pridelovania práce; žalobca prijal odstupné a odchodné vyplatené vo výške 233.088 Sk (7.737,10 eura), ktorá skutočnosť nie je dôvodom na krátenie priznanej náhrady mzdy, ale preukazuje rovnako správanie sa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, keď tento neprejavil snahu odchodné a odstupné vrátiť; po právoplatnosti rozsudku o určení neplatnosti výpovede sa žalobca nikdy u zamestnávateľa nedomáhal pridelovania práce; prihliadnuť na skutočnosť, že výpoveď bola daná žalobcovi z organizačných dôvodov, žalovaný od začiatku konania deklaroval nemožnosť ďalej zamestnávať žalobcu, keďže jeho pracovné miesto bolo zrušené a žalobcovi bola ponúknutá iná vhodná voľná pracovná pozícia, ktorú odmietol.

33. Dovolací súd navyše podotýka, že nález sp. zn. I. ÚS 331/2019 vychádzal z inej skutkovej situácie, nakoľko v uvedenej veci sa vyjadroval k situácii, keď strana konania neoznámila súdu údaj o výške ním poberaného dôchodku pre účely rozhodnutia o jeho nároku na náhradu mzdy za obdobie presahujúce zákonný nárok 12 mesiacov, resp. že v čase pred neplatnou výpoveďou poberala dôchodok a súčasne mzdu v súlade so zákonom. Ústavný súd v danom dospel k záveru, že skutočnosť, že zamestnanec je starobným dôchodcom a popri mzde poberá starobný dôchodok, nemožno považovať za takú, ktorá zamestnávateľovi objektívne znemožňuje, aby zamestnancovi umožnil pokračovať v práci a vyplácal mu dohodnutú mzdu. V uvedenom náleze tiež poukázal na názor, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci dvanásť mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Dovolací súd ale poukazuje, že poberanie starobného dôchodku nebola jediná skutočnosť, o ktorú sa odvolací súd oprel vo svojom rozhodnutí (pozri bod 32.2.).

34. Dovolací súd, ako už bolo uvedené, pre účely tohto dovolacieho konania, opätovne zdôrazňuje, že pri dovolacej námietke v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí ísť o otázku, na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Dovolací súd má za to, že záver napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkal len vyhodnotenia okolností či je dôvodom zníženia alebo nepriznania náhrady mzdy skutočnosť, že zamestnanec dosiahol v tomto období dôchodkový vek, bol mu vyplácaný starobný dôchodok a nedosahoval príjem z pracovnej činnosti.

34.1. Už z argumentácie súdov nižšej inštancie je zrejmé, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nespočívalo na vyriešení len predmetnej otázky, nakoľko odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie vyhodnotili ďalšie skutočnosti, ktoré v danom prípade ako celok boli v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Výplácaný starobný dôchodok je v danom zmysle uvedené odvolacím súdom len ako argument navyše.

34.2. Je teda zrejmé, že v tomto prípade nejde o právnu otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu. V dôsledku toho, pokiaľ ide o túto otázku, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 CSP.

35. Je možné v tejto súvislosti uzavrieť, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo a nemohlo ani závisieť len od riešenia takto dovolateľom nastolenej právnej otázky uvedenej v dovolaní, dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné odmietol.

36. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu v danej časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľ neopodstatnene namieta v rozsudku odvolacieho súdu nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Taktiež prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie aj v tejto časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

38. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.